

1 Kristinuskon keskeiset piirteet

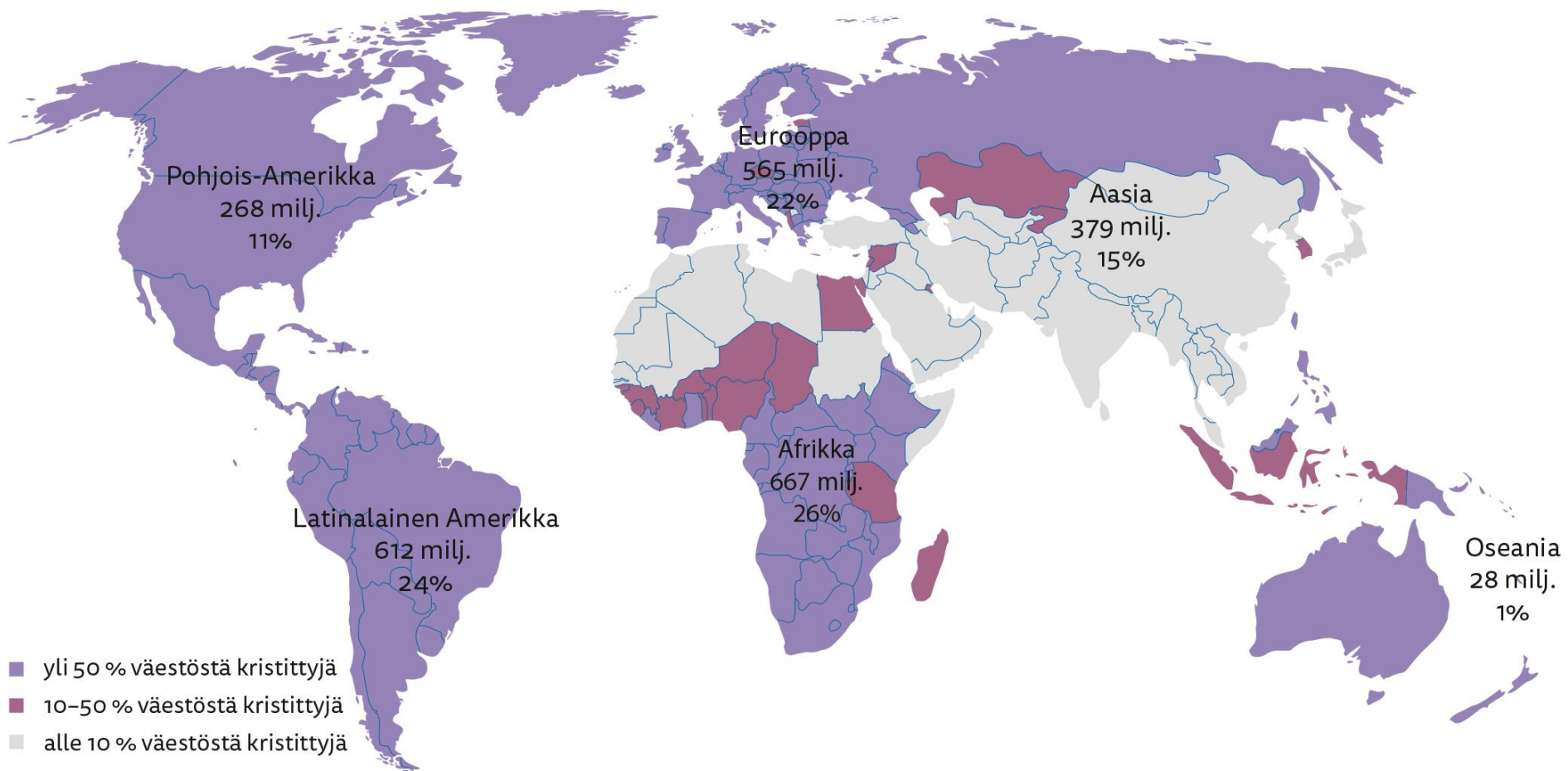
Sivut 10–19

Johdattavat kysymykset

- Millaisia erilaisia riittejä ja rituaaleja kristinuskossa on?
- Millaisia kristillisiä yhteisöjä on olemassa?
- Miten kristinusko on vaikuttanut kulttuuriin?
- Miksi kristinusko on niin monimuotoinen uskonto?

Kristinuskon levinneisyys

Kristillisiä rittejä ja rituaaleja

Kalendaaririttejä

- kirkkovuosi koostuu kalendaaririiteistä
- adventti, kirkkovuoden alku, joulun odotusta
- joulu, Jeesuksen syntymän juhla
- loppiainen, itämaan tietäjät tulivat katsomaan Jeesusta
- paasto, valmistautuminen juhlaan
- pääsiäinen, Jeesuksen ylösnousemus
- helatorstai, Kristuksen taivaaseenastuminen
- helluntai, Pyhän Hengen vuodatus, kirkon ”syntymäpäivä”
- pyhäinpäivä, kuolleiden muistopäivä
- tuomiosunnuntai, kirkkovuoden päätös

Siirtymärittejä mm.

- merkitys vaihtelee eri kirkkokunnissa ja yhteisöissä
- kaste, seurakunnan jäseneksi ottaminen
- konfirmaatio, uskon vahvistaminen
- avioliittoon vihkiminen, perheen perustaminen
- hautajaiset, kuolleen siunaaminen

Muita rittejä ja rituaaleja

- rukous
- jumalanpalvelus
- ehtoollinen

Kristillisiä yhteisöjä

- kirkko-sanan eri merkitykset
 - kirkkorakennus
 - kaikkien kristittyjen muodostava yhteisö
 - jokin kristillinen suuntaus (esim. katolinen tai luterilainen kirkko)
- erilaisia hallintomalleja
- luostarit
- yhdistykset, järjestöt ja liikkeet
- väljemmät yhteisöt (esimerkiksi karismaattiset ym.)

Kirkkokuntien erilaisia hallintomalleja

Katolinen kirkko

- globaali kirkko
- keskus Vatikaani, josta käsin johdetaan koko maailmanlaajuista kirkkoa

Ortodoksinen kirkko

- autokefaalisia (itsenäisiä) patriarkaatteja, paikalliskirkkoja
- alueellisesti jakautunut, esim. Moskovan patriarkaatin alueeseen kuuluvat mm. Viron, Latvian ja Ukrainan ortodoksit

Protestanttiset kirkot

- usein maakirkkoja kuten esim. Suomen ev. lut. kirkko, joka hallinnollisesti täysin itsenäinen

Uudemmat kristilliset liikkeet

- esim. helluntaiherätys
- seurakunnat usein hallinnollisesti itsenäisiä ja toisistaan riippumattomia

Kristinuskon vaikutus kulttuuriin

- tapakulttuuri
- tiede
- taide

Riitit uskonnoissa

- luovat yhteisöllisyyttä
- edustavat uskonnon toiminnallista ulottuvuutta
- siirtävät uskonnollisia tapoja sukupolvelta toiselle
- 'elettyä uskontoa'
- liittävät uskonnon ihmisen elämänkaareen

Uskonnon ulottuvuudet

- tiedollinen ulottuvuus
- tunneulottuvuus
- sosiaalisuus eli yhteisöllisyys
- toiminnallisuus
- kulttuurinen ulottuvuus

Keskeiset käsitteet

- kirkkovuosi
- kalendaaririitti
- siirtymäriitti
- sakramentti
- messu
- rukous
- kirkko
- luostari
- uskontunnustus

